

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»

Протокол від «30» травня 2017 р. № 13

Голова Вченої ради

prof. Г. С. Депенди

02125266

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«РЕСТАВРАЦІЯ ТВОРІВ МИСТЕЦТВА»

Перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань

02 Культура і мистецтво

Спеціальність

023 Образотворче
мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація

Кваліфікація

Художник-реставратор та
експерт з оцінки пам'яток
мистецтва, викладач
образотворчого
мистецтва

ВНЕСЕНО

Кафедра образотворчого і
декоративно-прикладного мистецтва
та реставрації

Протокол від «10» травня 2017 р., №13

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою Навчально-наукового
Інституту мистецтв
Протокол від «24» травня 2017 р., №8

Голова Вченої ради

prof. Грицан А.В.

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора від «2» червня 2017 р.
№4106-04-с

ВВЕДЕНО У ДІЮ З

«2» червня 2017 р.

Навчально-методичний відділ
Начальник

prof. Запухляк Р.І.

Керівник (гарант)

Дяків М.В., доцент кафедри образотворчого і
декоративно-прикладного мистецтва та
реставрації

Члени групи:

Бойчук Б.В., кандидат мистецтвознавства,
професор, завідувач кафедри образотворчого
і декоративно-прикладного мистецтва та
реставрації.

Кузенко П.Я., кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри образотворчого і
декоративно-прикладного мистецтва та
реставрації

Бакалавр з образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та реставрації

Обов'язковий блок

Тип диплому та обсяг програми	Диплом бакалавра, 240 кредитів ЄКТС	
Вищий навчальний заклад	ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації.	
Рівень програми	НРК – 7 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF LLL – 7 рівень А	
A	Мета (цілі) освітньої програми, підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі мистецтва, що володіють знаннями з історії мистецтва, теорії та практики реставрації, здатних генерувати оригінальні авторські ідеї у творах мистецтва.	
B	Характеристика програми	
1.	Галузь знань та спеціальності	Культура і мистецтво. Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.
2.	Фокус програми	Загальна. Акцент на забезпечені розвитку професійних здібностей щодо самоорганізації, вміння самонавчатись, розвивати творче мислення, виявляти креативність, здійснювати мистецтвознавчий аналіз творчих робіт, здатність виконувати реставраційні роботи.
3.	Орієнтація програми	Освітньо-професійна
4.	Особливості програми	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з реставрації
C	Складові професійної компетентності	
	Управлінська (С1) - здатність визначати перспективи розвитку своєї діяльності; швидке реагування на зміну ситуації; самостійність і винахідливість у прийнятті управлінських рішень; рішучість і динамічність у своїх вчинках і думках.	
	Дослідницька (С2) – здатність проводити наукові дослідження, узагальнення свого досвіду, постійна самоосвіта..	
	Проектувальна (С3) - здатність і готовність розробляти моделі та творчі проекти в процесі реставрації творів мистецтва.	

	<p>Організаційна (С4) – здатність приймати рішення, збирати й аналізувати інформацію, налагоджувати міжособистісну комунікацію.</p>
	<p>Контрольна (С5) - здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності результатів мистецтвознавчого аналізу, аналізувати емпіричні матеріали, порівнювати та співставляти їх із теоретичними положеннями.</p>
	<p>Педагогічна (С6) - здатність до проектування, організації, оцінювання та коригування навчально-виховного процесу мистецьких шкіл та художніх студій.</p>
	<p>Методична компетентність (С7) - здатність продемонструвати методично правильний процес реставрації в різних матеріалах, використовуючи традиційні і сучасні технології реставрації творів мистецтва.</p>
	<p>Креативно-творча (С8) – здатність до виявлення і постановки проблеми, аналізу (абстракції) і синтезу (узагальнення), висловлювати різноманітні ідеї, вирішувати завдання творчого характеру.</p>
	<p>Технологічна (С9) - здатність упроваджувати сучасні технології, інноваційні підходи, передовий досвід сучасних фахівців у процесі реставрації творів мистецтва.</p>
	<p>Професійно-комунікативна компетентність (С10) – здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, уміння, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного розв'язання творчих та освітніх завдань.</p>
	<p>Діагностична (С11) - володіння мистецтвознавчими знаннями, теорією та методологією (підходами, принципами і методами) аналізу художніх творів, виявлення їх характерних ознак; застосування цих методів та принципів для аналізу естетичної вартості творчих робіт.</p>
15	
Б	Результати навчання
1	Здатність до організації освітньої діяльності в початкових спеціалізованих мистецьких закладах та художніх студіях, готовність забезпечувати належний рівень викладання фахових дисциплін (С1, С4).
2	Здатність виявляти художньо-стильові та технологічні особливості творів образотворчого мистецтва, здійснювати мистецтвознавчий аналіз творів мистецтва (С2, С5).
3	Уміння визначати характерні ознаки мистецтва в різні історико-культурні періоди (С11).

4	Здатність до організації власної науково-дослідницької діяльності, застосування методології наукових досліджень; здіснення обробки джерельної бази та підведення підсумків наукового дослідження. (С 2).
5	Здатність володіти знаннями основних положень нормативно-правового забезпечення діяльності мистецьких закладів в Україні (С4, С6).
6	Уміння визначати ефективні засоби та прийоми виконання творчих та реставраційних робіт (С7).
7.	Уміння формулювати професійні творчі завдання і визначати шляхи їх розв'язання (С8).
8	Здатність визначати основні психологічні засади художнього сприйняття творів образотворчого мистецтва (С5).
9	Володіти фаховою термінологією з реставрації творів мистецтва (С2, С11).
10	Уміння використовувати у професійній діяльності інформаційно-комунікаційні технології, здатність до аналізу і синтезу отриманої інформації (С8).
11	Уміння розробляти моделі та творчі проекти в процесі реставрації творів образотворчого мистецтва (С3).
12	Здатність генерувати нові ідеї в процесі реставрації та створенні творів образотворчого мистецтва (С8).
13	Здатність до оволодіння теоретичними основами, системами норм та цінностей професійної комунікації, вміння вести ефективні комунікаційні взаємодії, передачі інформації та обміну думками в процесі творчої діяльності (С 10).
14	Здатність до проведення реставраційних робіт та створення творчих робіт у різних видах образотворчого мистецтва на основі впровадження сучасних технологій, інноваційних підходів, передового досвіду сучасних митців, реставраторів (С 9).
15	Розуміти важливу роль українських мистецьких традицій у художньому вирішенні творів образотворчого мистецтва (С 8, С11).
16	Здатність застосовувати професійно профільовані знання і практичні уміння і навички для організації навчально-виховного процесу в процесі вивчення фахових дисциплін (С 6, С7).
17	Вміти встановлювати взаємозв'язок розвитку реставрації та образотворчого мистецтва з історико-культурними та соціоекономічними процесами суспільства (С 2).
18.	Здатність організовувати реставраційний процес відповідно санітарно-гігієнічним вимогам (С4).
19.	Уміння використовувати нормативно-правову базу з питань охорони праці, організовувати дотримання вимог безпеки праці учасникам навчально-виховного

	процесу (С 4).		
E	Перелік навчальних дисциплін та їх анотації (Додаток А)		
Перший рік			
Обов'язкові дисципліни			
01	Рисунок	9,0	1-2
02	Живопис	4,5	1-2
03	Основи реставрації та копіювання	3,0	1
04	Основи кольорознавства	3,0	1
05	Історія, теорія та етика реставрації живопису	6,0	1
06	Основи композиції	12,0	1-2
07	Пластична анатомія та скульптура	6,0	2
08	Хіміко-біологічні основи реставрації та методи дослідження творів мистецтва	6,0	2
09	Історія України	3,0	2
010	Фізична культура		1-2
Вибіркові дисципліни			
B1	Безпека життєдіяльності і цивільний захист	3,0	1
B2	Іноземна мова	3,0	1-2
Практична підготовка			
011	Навчальна практика	1,5	2
Другий рік			

Обов'язкові дисципліни			
012	Історія української культури	3,0	3
013	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3,0	4
014	Психологія мистецтва	3,0	3
01	Рисунок	9,0	3-4
02	Живопис	7,5	3-4
015	Реставрація живопису	3,0	3
010	Фізична культура		3-4
Вибіркові дисципліни			
B3	Педагогіка (загальна і мистецтва)	3,0	4
B2	Іноземна мова	3,0	3-4
B5	Спецкурс «Техніка і технологія реставрації станкового живопису»	2 1,0	3-4
B6	Спецкурс «Техніка і технологія реставрації дерев'яної пластики»	2 1,0	3-4
B7	Історія світової цивілізації / Менеджмент культури і мистецтва	3,0	4
Практична підготовка			
011	Навчальна практика	1,5	4
Третій рік			
Обов'язкові дисципліни			

016	Філософія	3,0	5
017	Історія мистецтв	6,0	5-6
018	Рисунок та живопис за фахом	13,5	5-6
	Вибіркові дисципліни		
B8	Методика викладання фахових дисциплін	3,0	5
B9	Англійська мова	6,0	5-6
B10	Естетика	3,0	6
B5	Спецкурс «Техніка і технологія реставрації станкового живопису»	18,0	5-6
B6	Спецкурс «Техніка і технологія реставрації дерев'яної пластики»	18,0	5-6
B11	Музєєзнавство та аналіз творів мистецтва / Соціологія культури і мистецтв	3,0	5- 6
	Практична підготовка		
011	Навчальна практика	1,5	6
019	Курсова робота з методики викладання фахових дисциплін	3	5
	Четвертий рік		
	Обов'язкові дисципліни		
020	Музєєзнавство та аналіз творів мистецтва	3,0	7
017	Історія мистецтв	6,0	7-8

018	Рисунок та живопис за фахом	7,5	7-8
Вибіркові дисципліни			
B9	Англійська мова	3,0	7-8
B5	Спецкурс «Техніка і технологія реставрації станкового живопису»	12,0	7-8
B6	Спецкурс «Техніка і технологія реставрації дерев'яної пластики»	12,0	7-8
B12	Культура і мистецтво української діаспори / Художня культура	3,0	7
B13	Експертиза творів мистецтва	3,0	8
Практична підготовка			
021	Виробнича (педагогічна) практика	9	8
011	Навчальна практика	7,5	7
022	Курсова робота з експертизи творів мистецтва	3	8
023	Комплексний державний іспит	3	8
Г	Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами (модулями) та результатами навчання (компетентностями)		
	Матриця зв'язків подається в окремій таблиці (таблиця 1)		
B	Форми організації та технології навчання		
	- організаційні форми: колективне та інтегративне навчання тощо - технології навчання: пасивні (пояснюально-ілюстративні); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці) тощо.		

H	<p>Форми та методи оцінювання результатів навчання</p> <p>- види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль. Система методів оцінювання складається із таких видів контролю: поточного та підсумкового. Поточний контроль включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування - така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі; - творчі завдання - проводяться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування креативного та сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота - така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про практику, творчі роботи, контрольні роботи) - проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навиків та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпірических методів дослідження. <p>Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту/ заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), який спрямований на перевірку знань студентів.</p> <p>Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і практичних занять; - приймати активну участь в роботі на практичних заняттях; - виконувати тестові завдання; - виконувати індивідуальні творчі роботи; - форми контролю: усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист індивідуальних творчих робіт, підсумкова атестація. - оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за стобальною шкалою. <p>Оцінки за залік у різних шкалах оцінювання мають такий вигляд:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="3">Шкали оцінювання</th> </tr> <tr> <th>Університетська</th> <th>Національна</th> <th>Шкала ЄКТС</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>зараховано</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Шкали оцінювання			Університетська	Національна	Шкала ЄКТС	90-100	зараховано	A
Шкали оцінювання										
Університетська	Національна	Шкала ЄКТС								
90-100	зараховано	A								

80-89		B
70-79		C
60-69		D
50-59		E
26-49	незараховано	FX
1-25		F

Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС за схемою:

Шкала оцінювання			
Університетська		Національна	Шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25		Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

Рекомендований блок

3	Вимоги до вступу та продовження навчання <ol style="list-style-type: none"> Заява на ім'я ректора університету; Атестат про середню освіту; Сертифікати українського центру оцінювання якості освіти (ЗНО) : 1) українська мова і література; 2) історія України; В університеті абитурієнти складають творчі випробування з рисунку та композиції.
	Вимоги до вступників <ul style="list-style-type: none"> - бажання творчо працювати; - бажання працювати в системі художньої освіти; - інтерес до мистецтва та художньої творчості; - бажання зреалізовувати творчі проекти.
K	Підтримка студентів (система тьюторства, гранти тощо.)

	Система кураторства академічних груп, міжнародні програми обміну та академічної мобільності студентів.
L	Соціально-економічне та інформаційно-технологічне забезпечення освітнього процесу
	Стипендіальне забезпечення, забезпечення гуртожитком, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у вирішенні проблемних ситуацій.
	Підтримка студентів з особливими потребами, медичні та консультаційні послуги, профорієнтаційні послуги
	Інформаційний пакет спеціальності
	Бібліотека: <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; - інформаційне забезпечення студентів, які працюють над творчими проектами ; - консультування працівниками бібліотеки
	Навчальні ресурси: <ul style="list-style-type: none"> - довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; - продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; - доступ до електронних журналів; - доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; - доступ до електронного навчального середовища Moodle; - технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу
	Академічна підтримка - консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій
	Персональне консультування
M	Працевлаштування та продовження освіти

1	Працевлаштування	<ul style="list-style-type: none"> - художник; -художник-реставратор та експерт з оцінки пам'яток мистецтва; -викладач образотворчого мистецтва та художньої культури; -художній редактор освітніх видань; -художник видавничих підприємств, поліграфічних центрів; -зберігач фондів художніх, краєзнавчих та етнографічних музеїв; -керівник художньої студії; -викладач спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.
2	Продовження освіти	Навчання в магістратурі за спеціальністю 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».
N	Механізм внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	

Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання, системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів

- анкетування студентів щодо якості навчальних дисциплін;
- щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень студентів);
- періодичне оновлення освітньої програми; програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу;
- щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу;
- періодичні аудиторські перевірки університету Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти;
- постійний моніторинг прогресу студентів; перевірка процесу проведення підсумкового контролю спеціальними комісіями;
- повторне оцінювання щонайменше 80 % робіт;
- моніторинг статистики працевлаштування випускників

Комісії, відповідальні за моніторинг та оцінювання якості навчання:

- Комісія науково-методичної ради інституту з питань якості освітнього процесу;
- Постійна комісія Вченої ради університету із забезпечення якості вищої освіти;
- Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти

Забезпечення зворотнього зв'язку студентів щодо якості викладання та їх навчального досвіду

- відповідальні особи кафедр по роботі з випускниками; оцінювання якості викладання навчальних дисциплін студентами;
- вихідне анкетування щодо якості програми; неформальні зустрічі та соціальні контакти із студентами;
- участь студентів у проектуванні змісту освітніх програм

Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу

- використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі;
- стажування за кордоном та співпраця із зарубіжними вищими навчальними закладами;
- система рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу;
- участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозіумах;
- висвітлення наукових і методичних результатів та досягнень у фахових міжнародних наукометричних виданнях;
- навчання в аспірантурі та докторантурі;
- відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим - вимогам;
- установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів; наставництво молодих викладачів та викладачів-стажерів

Індикатори якості освітньої програми

- показник відсіву (відрахування) студентів за період навчання за програмою;
- відгуки незалежних внутрішніх і зовнішніх експертів щодо якості програми;
- рівень сформованості професійних компетенцій і важливих якостей особистості;
- показник працевлаштування випускників за фахом;

При створенні цієї програми були використані такі джерела :

Закон України “Про вищу освіту” та інші нормативно-правові документи України в галузі вищої освіти; Стандартизовані описи предметних галузей вищої освіти у сфері міжнародних економічних відносин; Розроблення освітніх програм : метод. рекомендації Академії педагогічних наук України / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова ; за ред. В. Г Кременя. - К. : ДП „НВЦ “Пріоритети”, 2014. - 108 с.;

Концепція і стратегія розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Гарант освітньої програми **Дяків М.В.**

(підпис)

Таблиця 1. Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами (модулями) та результатами навчання (компетентностями) ОП «Реставрація творів мистецтва»

	01	02	03	04	05	06	07	08	09	010	011	012	013	014	015	016	017	018	019	020	021	022	023	
Б1	x	x		x							x	x		x	x	x	x			x	x			
Б2	x			x	x	x	x	x					x	x		x		x	x			x		
Б3		x		x			x				x		x	x		x		x		x	x		x	
Б4				x		x	x					x		x	x		x		x	x	x	x	x	
Б5		x								x	x					x					x	x		x
Б6	x	x			x	x	x				x	x		x	x	x	x		x		x		x	
Б7	x	x		x	x	x	x				x	x		x	x		x		x	x	x	x		
Б8				x	x					x				x			x	x		x	x	x		
Б9	x	x	x		x	x		x			x					x			x	x	x	x	x	
Б10		x				x	x					x	x			x	x	x	x	x	x	x		
Б11	x	x	x	x		x										x	x		x	x	x	x	x	
Б12	x			x			x									x			x	x	x	x		
Б13		x					x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x							
Б14						x										x				x		x	x	
Б15	x	x	x	x	x	x	x	x				x							x		x	x		
Б16	x	x								x	x		x	x	x	x		x		x	x	x		
Б17	x	x		x	x	x	x			x	x	x			x	x			x	x	x	x		
Б18														x	x								x	
Б19					x			x	x						x	x					x			